

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący sędzia Ewa Taberska

Protokolant prot. sąd. Katarzyna Szymanek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Michała Moczyńskiego

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2020r.

sprawy J. N.

oskarżonego o czyn z art. 35 ust. 1, 1a i 2 Ustawy o ochronie zwierząt

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim

z dnia 16 lipca 2020r. sygn. akt II K 304/18

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Grodzisku Wielkopolskim do ponownego rozpoznania

Ewa Taberska

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 785/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. akt II K 304/18

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego
oskarżyciel posiłkowy
oskarżyciel prywatny
obrońca
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego
inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione							
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty			
X		XXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXX		
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione							
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty			
<table border="1" data-bbox="129 965 328 1057"> <tr> <td>X</td> <td></td> </tr> </table>	X		XXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		XXX	
X							

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
XXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu
XXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
1	<p>Oskarżyciel publiczny zarzucił Sądowi I instancji zarzucił Sądowi I instancji błędną ocenę dowodów w postaci zeznań A. S.. Zdaniem apelującego z zeznań ww. świadka wynika, że oskarżony wielokrotnie chwalił się nie tylko nagrywaniem filmów, ale również tym, że strzelał z wiatrówki do kotów i zastawiał na nie pułapki. Zdaniem skarżącego Sąd Rejonowy całkowicie pominął zeznania A. S., złożone przez niego na rozprawie, z których wynika, że świadek widział, iż osobiście widział jak oskarżony strzelał do gołębi.</p> <p>Oskarżyciel publiczny odniósł się również do zeznań świadka D. S. złożonych na etapie postępowania przygotowawczego, z których wedle apelującego wynika, iż oskarżony chwalił się strzelaniem do wróbli.</p> <p>Prokurator w wywiedzionym środku zaskarżenia nawiązał również do zeznań świadka G.T. wskazując, że świadek ten dwukrotnie zeznała, iż w okresie objętym zarzutem „znikały” jej koty.</p> <p>Apelujący zauważył, że w toku oględzin klatki, w której oskarżony miał przetrzymywać te zwierzęta ujawniono okrągłe otwory o średnicy 4-5 mm, odpowiadające</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

zabezpieczonej u J. N. broni pneumatycznej.

Prokurator podkreślił, że co prawda biegli z Katedry Anatomii Patologicznej Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w L. wskazali, że w chwili obecnej ustalenie pochodzenia śladów biologicznych pobranych z wyżej wskazanej klatki jest niemożliwe, jednakże zdaniem skarżącego stwierdzenie to nie wyklucza możliwości, iż zawierają one kotów, których zabicie zarzuca się oskarżonemu, tym bardziej, że przedmiotowe próbki zostały pobrane dopiero w styczniu 2020 r., a zatem po upływie 5-6 lat od zdarzeń objętych aktem oskarżenia.

Prokurator w wywiedzionej apelacji zauważył, że podczas pierwszego przesłuchania J. N. (w charakterze podejrzanego) przyznał się on do zarzucanego mu czynu, szczegółowo opisując sposób, w jaki łapał koty do klatki, a także zachowanie postrzelonych zwierząt, natomiast treść tych wyjaśnień koresponduje z zeznaniami A. S. i okolicznościami przez niego przedstawionymi.

W konsekwencji oskarżyciel publiczny podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na niezasadnym przyjęciu przez Sąd I instancji, że fakt, iż oskarżony nie pokazywał innym osobom nagrań przedstawiających znęcanie się przez niego nad zwierzętami przemawia za uznaniem, że nie dopuścił się on zachowań objętych oskarżeniem, podczas gdy całościowa ocena wszystkich zebranych w sprawie dowodów, w szczególności zeznań A. S., G. T. i D. S. oraz wyjaśnień oskarżonego złożonych podczas jego pierwszego

	przesłuchania wskazuje, że J. N. popełnił zarzucany mu czyn.	
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Po pierwsze wskazać należy, iż zgodnie ze wskazaniami wynikającymi z art. 2 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., to na sędzie orzekającym spoczywa obowiązek oparcia ustaleń faktycznych na całokształcie materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej, przy czym ten Sąd ma mieć na względzie wszystkie okoliczności istotne dla sprawy i dążyć do ich całkowitego wyjaśnienia i w związku z tym w taki sposób prowadzić postępowanie oraz – zgodnie z wymogiem art. 424 § 1 k.p.k. – na Sędzie orzekającym spoczywa obowiązek dokonania – zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów – pełnej analizy i oceny zgromadzonego i przeprowadzonego materiału dowodowego, która winna być zgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz nie zawierać błędów faktycznych ani logicznych, a przede wszystkim wynikać z kompleksowej, wnikliwej i krytycznej analizy ujawnionego materiału dowodowego. Jednym z podstawowych obowiązków Sądu orzekającego, od którego zależy prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy jest zatem przeprowadzenie tego postępowania nie tylko zgodnie z przepisami proceduralnymi ale również do przeprowadzenia z urzędu wszelkich dowodów potrzebnych do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia o winie osoby</p>		

oskarżonej. Drugi obowiązek sprowadza się natomiast do prawidłowej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, a więc poza zasięgiem rozważań Sądu nie mogą pozostać dowody istotne dla rozstrzygnięcia kwestii sprawstwa i winy oskarżonego lub ich braku, oceny prawnej jego czynu.

Analiza sporządzonego w sprawie uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd Rejonowy uniewinniając oskarżonego J. N. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 35 ust. 1, 1a i 2 ustawy o ochronie zwierząt nie przeprowadził postępowania wystarczająco wnikliwie, co skutkowało poczynieniem błędnych ustaleń faktycznych. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych oraz zarzut obrazy przepisów postępowania (błędnej oceny dowodów) zostaną przeanalizowane łącznie, ze względu na fakt, iż stwierdzone naruszenie przepisów postępowania, skutkowało poczynieniem błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za postawę orzeczenia w zakresie odpowiedzialności oskarżonego za ww. czyn.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że sens zasady obiektywizmu polega na tym, że sąd, po dokonaniu oceny dowodów w sposób zgodny z dyrektywami wynikającymi z art. 7 k.p.k. (obligującym organy procesowe do kształtowania przekonania na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego), po ustaleniu faktów rozpoznawanej sprawy, wszystkie

te fakty powinien wziąć pod uwagę przy podejmowaniu decyzji procesowych. Jeśli natomiast nie jest możliwe ustalenie w sposób pewny okoliczności faktycznych, zaś okoliczności korzystne dla oskarżonego konkurują z okolicznościami dlań niekorzystnymi, zastosowanie znajdzie reguła *in dubio pro reo* określona w art. 5 § 2 k.p.k.

Przechodząc do szczegółowej analizy zgłoszonych przez oskarżyciela publicznego zarzutów, wskazać należy, że art. 7 k.p.k. zawiera zasadę swobodnej oceny dowodów, co w żadnym razie nie jest równoznaczne z dowolnością tej oceny. Jest to ocena, która uwzględniać musi kryteria obiektywne (logika, wiedza, doświadczenie życiowe) i która podlega kontroli procesowej w trybie odwoławczym, a organ w uzasadnieniu decyzji procesowej musi wyjaśnić swe stanowisko. Dlatego też ustalenia faktyczne wyroku tylko wtedy nie wykraczają poza ramy swobodnej oceny dowodów, gdy poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego oraz prowadzi do sędziowskiego przekonania, odzwierciedleniem którego jest uzasadnienie orzeczenia (vide wyrok SN z 5 września 1974 r., sygn II KR 114/74, OSNKW 2/1975, poz. 28).

Sąd Okręgowy wskazuje, iż Sąd meriti oceniając wyjaśnienia J. N. złożone w postępowaniu przygotowawczym w dniu 24 kwietnia 2018 r. zasadniczo nie objaśnił, dlaczego zdyskredytował te wyjaśnienia, nie przydając

im waloru wiarygodności. Sąd Rejonowy powołał się przy tej ocenie jedynie na ustną opinię uzupełniającą psychologiczno-psychiatryczną złożoną przez biegłych na rozprawie w dniu 2 kwietnia 2019 r., z której wynika, że zaburzenia obsesyjno-kompulsywne dotyczą myśli, nie mając żadnego wpływu na zachowanie oskarżonego w akcie oskarżenia (k. 184 v). Niezrozumiałym jest zatem dla Sądu Okręgowego dlaczego ww. opinia miałyby świadczyć o niewiarygodności wyjaśnień J. N. 24 kwietnia 2018 r., w których oskarżony w pełni przyznał się do zarzucanego mu czynu oraz drobiazgowo opisał w jaki sposób wabił koty a następnie pozbawiał je życia. J. N. opisywał dokładnie, jak zachowywały się wówczas te zwierzęta, gdzie zakopywał ich zwłoki, a nadto wyjaśnił motywy takiego właśnie zachowania i podał przybliżoną liczbę zabitych kotów. W wyjaśnieniach złożonych w dniu 24 kwietnia 2018 r. J. N. przyznał także, że w czasie objętym zarzutem strzelał z wiatrówki do ptaków, głównie do wróbli i zabił co najmniej 10 wróbli. J. N. przedstawił w swoich wyjaśnieniach motywy takiego zachowania oraz wskazał co zrobił z zabitymi zwierzętami (k. 24)

Sąd I Instancji ma niezbywalne prawo odmówić wiary zeznaniom/wyjaśnieniom złożonym przed sądem a dać wiarę zeznaniom złożonym/wyjaśnieniom na etapie postępowania przygotowawczego lub postąpić odwrotnie, pod warunkiem jednak należytego, logicznego i przekonującego uzasadnienia swego stanowiska. O wartości dowodowej zeznań lub wyjaśnień nie decyduje to w jakim stadium postępowania zostały one

złożone, ani fakt, że zostały złożone przez osobę, której dobro prawne zostało naruszone, lecz ich treść w konfrontacji z innymi dowodami (vide wyrok SN z 20 maja 1978 r., sygn V KR 78/78, OSNKW 12/1978, poz. 147).

Tymczasem wyżej powołane wyjaśnienia J. N. z postępowania przygotowawczego w pełni korespondowały z zeznaniami świadka A. S., z których wynikało, że świadek widział na nagrany przez oskarżonego filmie, że J. N. strzelał wielokrotnie do zamkniętego w specjalnej klatce kota, po czym, już po jego zabiciu głośno się z tego śmiał. Z zeznań ww. świadka wynikało także, że oskarżony powiedział mu, że sąsiadki oskarżonego zorientowały się, iż giną im koty, więc musi teraz uważać z zabijaniem zwierząt. Świadek A. S. podał także, że wedle jego wiedzy oskarżony zabijał także gołębie, wróble i jaskółki oraz, że oskarżony swojemu szwagrowi zabił kilka gołębi (k. 10 v).

Jak z kolei wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd Rejonowy opatrzył przymiotem pełnej wiarygodności m.in. zeznania świadków D. S. oraz G. T.. Przy czym Sąd I instancji ocenił te zeznania jednolicie, jako korespondujące z zebrany w sprawie wiarygodnym materiałem dowodowym, podczas gdy z zeznań świadka D. S. wynika, że oskarżony miał mu się pochwalić, tym, że „ kupił sobie wiatrówkę i strzelał do wróbli (..)” (k. 53v). Z kolei sąsiadka oskarżonego G.T. zeznała, że przez okres kilku lat każdy z kilku kotów, które posiadała ginął w niewyjaśnionych okolicznościach, nadto domyśla się, że oskarżony posiadał wiatrówkę, ponieważ klika

razy widziała go jak wraz z kolegami na podwórzu strzelają do puszek. Świadek zauważyła też, że na jej podwórzu pod linią wysokiego napięcia leżały martwe ptaki (k. 47 v).

Jeśli natomiast chodzi o dokumentację zgromadzoną w aktach sprawy, to również i jej ocena dokonana przez Sąd I instancji charakteryzuje się dużym stopniem ogólności. Sąd Rejonowy nie odniósł się szczegółowo do zgromadzonych w sprawie dokumentów. Uwagi Sądu Rejonowego nie przykuła okoliczność, na którą zwrócił uwagę w wywiedzionym środku zaskarżenia prokurator, mianowicie, że z protokołu oględzin klatki, w której oskarżony miał przetrzymywać te zwierzęta ujawniono otwory o średnicy 4-5 mm, które mogły odpowiadać kalibrowi zabezpieczonej uJ. N. broni, zupełnie się do tego faktu nie odnosząc.

Jeśli natomiast chodzi o opinię biegłych z Katedry Anatomii Patologicznej Wydziału (...) Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w L. to co prawda, została ona przez Sąd I instancji, słusznie uznana za wiarygodną, jednakże w ocenie Sądu Okręgowego Sąd ten błędnie tę opinię zinterpretował w kontekście pozostałych dowodów. Z opinii tej wszakże wynika, że ustalenie pochodzenia śladów biologicznych pobranych z klatki jest niemożliwe, jednakże biegli wskazali jednocześnie, że nie można wykluczyć obecności składników krwi.

Rację ma również oskarżyciel publiczny podnosząc, że przedwczesna i zbyt daleko idąca

była konstatacja Sądu Rejonowego, iż oskarżony nie dopuścił się zarzucanego mu czynu z uwagi na to, że nie pokazywał innym osobom nagrań dokumentujących przedmiotowe zdarzenia. Zdaniem Sądu ad quem powzięte przez Sąd I Instancji, przed podjęciem decyzji o zastosowaniu art. 5 § 2 k.p.k. i o uniewinnieniu J. N. od zarzutu popełnienia czynu z art. 35 ust. 1, 1a i 2 ustawy o ochronie zwierząt obligatoryjnie wymagały podjęcia starań ich usunięcia. Normatywna treść art. 5 § 2 k.p.k. stanowi, że niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść oskarżonego. Chodzi zatem nie o jakiegokolwiek wątpliwości zaistniałe w sprawie, ale jedynie o takie wątpliwości, co do których zostały podjęte próby ich usunięcia, wyjaśnienia, ale próby te okazały się nieskuteczne i nie ma możliwości usunięcia tychże wątpliwości za pomocą dopuszczalnych prawem środków dowodowych.

Obowiązkiem Sądu I instancji było dokonanie oceny wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów, wskazanie, którym z nich i dlaczego dał wiarę oraz dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd I instancji nie dokonał wystarczająco wnikliwej analizy materiału dowodowego w sprawie, nie wyjaśnił wszelkich istotnych wątpliwości w sprawie i sprzeczności w materiale dowodowym oraz nie ustosunkował się do nich w sposób wyczerpujący. Postępując w ten sposób, w sposób oczywisty naruszył dyspozycje art. 410 i art. 7 k.p.k. Ostatecznie stwierdzić należy, że w zaistniałej sytuacji procesowej, jedynym rozstrzygnięciem jakie mogło zapaść w niniejszej sprawie było uchylenie zaskarżonego wyroku

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Szczegółowe motywy uchylenia wyroku zostały przedstawione w punkcie 3.1 wyroku.		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
4.1.	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXX § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Podczas ponownego rozpoznania sprawy, Sąd Rejonowy związany będzie przedstawionymi w niniejszym uzasadnieniu zapatrywaniami prawnymi i wskazaniami co do dalszego procedowania. Rozstrzygnięcie instancji odwoławczej w żadnym razie nie powinno zostać odczytane jako sugestia podjęcia takiej, czy innej decyzji procesowej. Sąd Rejonowy w sposób całkowicie		

suwerenny i swobodny podjęcie próbę wyjaśnienia wszelkich ewentualnych nasuwających się w niniejszej sprawie wątpliwości.

Sąd I instancji winien dokładnie, **wnikliwie**, kompleksowo i wszechstronnie ocenić zgromadzony w sprawie materiał dowodowy związany z czynem polegającym na znęcaniu się nad co najmniej pięcioma kotami i strzeleniu do nich, w konsekwencji doprowadzeniu tych zwierząt do śmierci, jak również zastrzeleniu co najmniej dziesięciu wróbli, bacząc jednocześnie by ocena ta, jakkolwiek swobodna, nie przekraczała granic logicznego rozumowania, uwzględniała zasady wiedzy i doświadczenia życiowego i nie jawiła się jako dowolna. Koniecznym jest przede wszystkim dokładne ocenienie wartości dowodowej zeznań poszczególnych świadków i wyjaśnień oskarżonego. Sąd Rejonowy w razie potrzeby winien przeprowadzić inne, nowe dowody konieczne dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy a następnie w oparciu o reguły zawarte w art. 7 k.p.k., dokonać wnikliwej oceny całego materiału dowodowego i rozważyć, czy materiał ten pozwala na uznanie oskarżonego J. N. winnym, bądź nie, zarzucanego mu czynu.

***5.4. Inne rozstrzygnięcia
zawarte w wyroku***

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

XXXXXX

XX

6. Koszty Procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
XXXXXX	XX

7. PODPIS

Ewa Taberska